

BERGEN KOMMUNE

BYRÅDSAVDELING FOR BYUTVIKLING,
NÆRING OG KLIMA
Bergen Rådhus
Postboks 7700, 5020 Bergen
Telefon 05556/55566275
Telefaks 55566330
klima.miljo.byutvikling@bergen.kommune.no

Det kongelige Landbruks- og Matdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008 / 1973	Doknr.: 221
Mottatt: 2 MAR 2010	ASR/MA
Saksbehandler: EIE	Arkiv: 410
Kopier:	Avskrift:

Deres ref.

Deres brev av:

Vår ref.

200900914-170

Emnekode

SARK-03

Dato

26. februar 2010

NIHO

Høring - Forslag til vernehjemmel i jordloven.

Vi viser til brev datert 11. september 2009.

Byrådet behandlet saken i møtet 17. februar. Byrådets vedtak er oversendt departementet i epost den 22. februar d.å. Byrådet fattet følgende vedtak:

1. Byrådets saksutredning utgjør kommunens høringsuttalelse
2. Melding om vedtak oversendes bystyrets kontor

Byrådets saksutredning følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Marit Sørstrøm
seksjonsleder

Nils Høysæter

Dato: 4. februar 2010

Byrådssak 1060/10

Byrådet

Høring om forslag til vernehjemmel i jordloven.

NIHO SARK-03-200900914-143

Hva saken gjelder:

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring forslag om vernehjemmel i jordloven. Høringsfrist er satt til 10. januar 2010, men Landbruksdepartementet har i e-post den 3. februar d.å. opplyst at flere høringsinstanser har fått forlenget frist til 1. februar, og at departementet så langt det er mulig vil ta imot innspill som kommer etter høringsfristen.

Bakgrunnen for å innføre et sterkere jordvern er blant annet beredskapshensyn på nasjonalt nivå og matvaresikkerhet på globalt nivå i en situasjon der det ikke er nok mat til alle. Mål for jordvern er uttrykt på følgende måte i St. meld nr 26 (2006 - 2007) om Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand:

- Halvere den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene innen 2010
- Stimulere kommunene til å utpeke kjerneområder for landbruk som grunnlag for kommunale planavklaringer
- Stimulere til regionale planprosesser i by- og tettstedsområder, der det trekkes langsiktige jordverngrensler
- Arbeide for å redusere avgangen av dyrka mark til samferdselstiltak

Byrådets merknader:

I arbeidet med å styrke jordvernet og utvikle langsiktige strategier for byen, finnes det allerede lovbestemmelser som ivaretar hensynet til dyrka og dyrkbar mark. I den nye planloven er det flere virkemidler som gir et sterkt juridisk vern av disse arealene, blant annet lovbestemmelsen om hensynssoner. I tillegg innfører planloven en ordning med regional planstrategi, som vil kunne utvikles til et nytt verktøy for å se viktige arealer i et regionalt perspektiv. Byråden mener verktøyet i planloven må prøves ut før det vedtas overlappende lovbestemmelser innenfor det samme forvaltningsområdet.

Dersom byen og regionen skal lykkes med å styrke landbruket, må kompetanse og viktige beslutninger ikke fjernes fra det lokale forvaltningsnivået. Byråd for byutvikling, næring og klima deltar i et samarbeid om regionale arealstrategier, som fylkeskommunen har tatt

initiativet til. Gjennom dette samarbeidet ønsker kommunen og fylkeskommunen blant annet å styrke kompetansen innenfor langsiktig, strategisk arealplanlegg på et regionalt nivå. I et slikt perspektiv blir det svært problematisk å overføre myndighet i til statlige organer i det omfang som lovforslaget legger opp til.

Landbruksplan for Bergen vil i 2010 bli rullert parallelt med kommuneplanens arealdel. Bergen er en av de største jordbrukskommunene i Hordaland, og byråden støtter fullt ut arbeidet med å ta vare på viktige landbruksarealer innenfor byområdet. Byråden vil understreke at disse arealene må brukes til framtidig matproduksjon, og i landbruksplanen er utvikling av lokal mat og tilgang til lokale markeder beskrevet som et viktig satsingsområde. Bergen kommune har tilsatt en egen tiltaks konsulent innenfor landbruket, og ønsker med dette å rette fokus mot spesielle satsingsområder. Det har særlig blitt arbeidet med "Inn på tunet" som er et undervisnings- og besøkstilbud på gårdsbruk for barn og unge. I tillegg har hestehold i by vært et annet viktig fokusområde.

Den langsiktige jordvernpolitikken må nedfelles i langsiktige strategier for arealpolitikken. I kommuneplanens arealdel som ble vedtatt i 2007, har Bergen kommune kommet langt i arbeidet med å etablere en langsiktig grense mot viktige landbruks-, natur og friluftsområder (LNF-grense). Denne prosessen vil bli fullført ved neste rullering som nylig har startet opp. Alle de store byområdene har så langt en kjenner til, arbeidet med tilsvarende prosesser de siste årene. Utvikling av landbruket er med som et prosjekt i Bergen kommunes handlingsprogram til Framtidens byer. I tillegg til lokal matproduksjon, er det lagt vekt på landbruket sin rolle i klimapolitikken.

Statens landbruksforvaltning foreslår i lovforslaget at det opprettes jordvernområder i kommunene, og at avgjørelsesmyndigheten etter jordlova i jordvernområdene må legges til et statlig organ for å sikre ensartet praksis. Dette innebærer at myndighet til å disponere over viktige landbruksarealer overføres fra kommunal til statlig myndighet. Etter byrådets oppfatning er dette forslaget ikke akseptabelt slik det nå foreligger.

En rekke statlige myndighetsorganer har allerede i dag en sterk innsigelsesrett som fullt ut ivaretar det enkelte organ sin sektorinteresse. Bergen kommune har erfart at det kan oppstå situasjoner da det er nødvendig å veie viktige samfunnsinteresser opp mot hensynet til dyrka mark. Landbruksinteressene skal alltid veie svært tungt ved slike vurderinger. Byråden vil likevel understreke at det er kommunene som forvalter helhetsansvaret innenfor arealpolitikken og byutviklingspolitikken, og derfor er det kommunene som fortsatt må ha ansvaret for denne type beslutninger.

Byråden mener det er riktig å gradere landbruksarealene etter hvor viktige de er. Denne type vurderinger har Bergen kommune gjennomført i forbindelse med kommuneplanarbeidet, og Bergen kommune er innstilt på å arbeide videre med blant annet å kartlegge kjerneområder for landbruk. Sør for Flyplassvegen foreligger det allerede en analyse som svarer på disse problemstillingene. Byråden vil understreke at dette er en svært ressurskrevende oppgave som må gjennomføres av kommunen selv, og ikke av statlige myndigheter.

Byråden mener det er uheldig at lovforslaget foreslår at fylkesmennene skal være ansvarlige for å vurdere hvilke arealer som skal få vernestatus. Lovforslaget strider mot intensjonene om utvidet lokalt selvstyre, og lovforslaget er derfor ikke hensiktsmessig for kommunene i den form det nå foreligger i høringsutkastet.

Vedtakskompetanse:

I tråd med byrådets fullmakter § 5, vedtatt av bystyret 24.04.2006, sak 102, avgir byrådet høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret.

Høringsuttalelser avgitt av byrådet sendes uten ugrunnet opphold bystyrets kontor til orientering.

Byråd for byutvikling, næring og klima innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådets saksutredning utgjør kommunens høringsuttalelse.
2. Melding om vedtak oversendes Bystyrets kontor.

Lisbeth Iversen
byråd for byutvikling, næring og klima